

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Explanatio In Psalmos

Complectens Psalmos à 101. ad 125.

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Dusseldorpii, 1764

VD18 15558428-001

Psalmus CVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53433)

v. 47. *Benedictus Dominus Deus Israel à saculo, & usque in saculum; & dicet omnis populus, fiat, fiat.*

Hâc conclusione precatur Deum, ut omnem populum fidelem congreget de nationibus, h. e. reducat omnes dispersos ad cœtus piorum, ut omnes simul gratias agant Deo, eumque laudent, & glorientur in laude ipsius. Tum concludit laudando Deum: *Benedictus Dominus &c. In æternum; & populus confirmet benedictionem, dicens: fiat, fiat, seu Amen, Amen. Hic est finis libri IV. juxta Hebræos,*

PSALMUS CVI.

Titulus, & argumentum: *Alleluja.*

Laudatur primò Misericordia Dei, qua liberat homines à 4. communibus miseriis, quas paulo post referemus: ideo quater repetuntur verba v. 6. & 8. Dein in altera parte Psalmi laudatur omnipotentia Dei, qua solo nutu mutat rerum naturas. Porro per miseriis hic ad literam intellige corporales, que mysticè designent spirituales totius humani generis; sed exempla poni in iis rebus, que populo Hebræorum propriè contigerunt: liberationem verò perfectam ad solos electos, imperfectam ad omnes pertinere.

v. l.

ψ. 1. *Confitemini Domino, quoniam bonus,
quoniam in seculum misericordia ejus.*

ψ. 2. *Dicant, qui redempti sunt à Domino,
quos redemit de manu inimici, & de regionibus
congregavit eos.*

ψ. 3. *A solis ortu, & occasu, ab aquilone,
& mari.*

Hâc præfatione hortatur omnes, qui experti sunt misericordias Domini, ut confiteantur laudes Domini, quòd nempe sit verè bonus, nec unquam deficiat misericordia ejus. Et quidem maximè invitât fideles, quos redemit sanguine unigeniti sui de manu inimici potentissimi, Dæmonis, à quo captivi detinebantur ad ipsius voluntatem. Quòsque congregavit in unum populum, in unam Ecclesiam, in unum Regnum Filii dilectionis suæ, non ex Ægypto, vel Babylone, ut olim Hebræos, sed à mundi partibus. Per *Aquilonem* intellige septentrionem, per *mare Meridiem*, seu partem Australem.

ψ. 4. *Erraverunt in solitudine, in iniquo-
so, viam civitatis habitaculi non invenerunt.*

ψ. 5. *Esurientes, & sitientes: anima eorum
in ipsis defecit.*

ψ. 6. *Et clamaverunt ad Dominum, cum
tribus.*

tribularentur, & de necessitatibus eorum eripuit eos.

¶ 7. Et deduxit eos in viam rectam, ut irent in civitatem habitationis.

¶ 8. Confiteantur Domino misericordie ejus, & mirabilia ejus filiis hominum.

¶ 9. Quia satiavit animam inanem: & animam esurientem satiavit bonis.

Hic ponitur liberatio à primâ miseriâ, quæ est fames, & sitis. Erraverunt Judæi per annos 40. per inviam, & inaquosam solitudinem; & non inveniebant viam, quæ ducit ad civitatem, ubi tutò habitare, & requiescere possent. Erraverunt in solitudine esurientes, & sitientes, quia neque panis ibi reperitur, neque aqua; & ideo vita in ipsis præ fame, & siti defecit. Deficiente humano consilio, conversi sunt ad implorandam opem Dei, qui pro innatâ sibi misericordiâ eos liberavit; & hoc modo eripuit eos de necessitatibus suis, quoniam ostendit eis viam rectam, imò in eam eos deduxit, ut per eam brevi itinere pervenirent ad civitatem suæ habitationis. Justum est igitur, ut tanta beneficia misericorditer præstita hominibus, agnoscantur ab omnibus, ut verè beneficia Dei; & mirabilia

rabilia opera exhibita filiis hominum ad eorum liberationem, confiteantur Deo auctori laudem suam : nam mirabili modo homines jejunos pavit, & satiavit optimis cibis, pane de caelo.

Myfticè intellige ignorantiam salutis, quâ plurimi laborant, & quasi extra viam in deserto vagantur, esurientes, & sitientes veritatis cognitionem, fontem sapientiæ, & prudentiæ. Sed præoccupati cognitione, & desiderio temporalium, beatitudinem quaerunt, ubi non est; & ignorantes finem, viam quoque ad eum ignorare coguntur. Ita vagantes, & errantes civitatem veræ habitationis non inveniunt; semper esuriunt, ac sitiunt, quia temporalia animæ immortalis desiderium satiare non possunt. Sed à Deo redempti, agnoscere incipientes cæcitatem suam, clamant ad Dominum, & exaudiuntur : intelligunt, finem ultimum esse Regnum Dei, & medium ad finem esse justitiam ejus; inde esurientes, & sitientes justitiam, ad fontem gratiæ currunt, & repleti ad civitatem caelestem perveniunt, replendi, & satiandi bonis omnibus.

ψ. 10. *Sedentes in tenebris, & umbra mortis, vincitos in medicitate, & ferro.*

ψ. 11.

ψ. 11. *Quia exacerbaverunt eloquia Dei, & consilium Altissimi irritaverunt.*

ψ. 12. *Et humiliatum est in laboribus cor eorum: & infirmati sunt, nec fuit, qui adjuvaret.*

ψ. 13. *Et clamaverunt ad Dominum, cum tribularentur, & de necessitates eorum liberavit eos.*

ψ. 14. *Et eduxit eos de tenebris, & umbra mortis, & vincula eorum dirupit.*

ψ. 15. *Confiteantur Domino misericordiae ejus, & mirabilia ejus filiis hominum.*

ψ. 16. *Quia contrivit portas aereas, & vectes ferreos confregit.*

Hic ponitur liberatio à secundâ miseriâ, quæ est captivitas. Noyi alios, qui ab hostibus capti, & carceribus inclusi sedebant in tenebris, & umbrâ mortis, h. e. densis tenebris: qui simul erant alligati vinculis, redacti ad mendicitatem, onerati ferreis catenis; & merito: quia non obedierunt præceptis Dei, & consilium Altissimi spreverunt. Superbia cordis eorum humiliata ob labores captivitatis, vinculorum, compedum; captivi enim, velint, nolint, humiles esse coguntur. Et debiles facti sunt, ut non possent resistere adversariis: *nec fuit, qui eos juvaret, ne ab hostibus caperentur, & tam duriter haberentur. Et clamaverunt &c.* Hic ponitur imploratio Divini auxi-

lii, & liberatio ab hâc miseria; cujus gravitatem indicat ista metaphora, *contrivit portas, &c.*, quasi talis esset, qualis eorum est, qui clausi sunt intra portas æreas, quarum veretes ferrei sunt, ut non nisi maximâ vi reserari possint.

Mysticè hæc miseria est concupiscentia terrenorum, quæ instar vinculorum hominem ita constringit, ut, ut licèt sciat, veram felicitatem esse quærendam in Deo, mortificatione opus esse, tamen captivus maneat, & progredi non possi, nisi gratia Dei vincula hæc disrumpat. Initium liberationis ducendum est ab humilitate, ut homo intelligens captivitatem suam, & debilitatem virium suarum, humiliatum habens cor in laboribus, & videns, non esse alium, qui adjuvet, nisi unum cælestem Patrem, corde contrito, & humiliato cum intimo gemitu dicat: *Domine, vim patior, respice, & miserere.* Aderit sinè dubio misericordia Patris, & educet vincetum de carcere, & vincula disrumpet, ut homo per gratiam Dei liberatus cum lætitiâ dicat: *Dirupisti Domine vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis* Ps. 115. Exemplum hîc habemus in S. Augustino. Vid. L. confess. c. 8. in fine, & 9. ab initio.

¶. 17. *Suscepit eos de via iniquitatis eorum : propter injustitias suas humiliati sunt.*

¶. 18. *Omnem escam abominata est anima eorum : & appropinquaverunt usque ad portas mortis.*

¶. 19. *Et clamaverunt ad Dominum : cùm tribularentur : & de necessitatibus eorum liberavit eos.*

¶. 20. *Misit verbum suum, & sanavit eos, & eripuit eos de interitionibus eorum.*

¶. 21. *Confiteantur Domino misericordia ejus, & mirabilia ejus filiis hominum.*

¶. 22. *Et sacrificent sacrificium laudis, & annuntient opera ejus in exultatione.*

Hic ponitur liberatio à tertiâ miseriâ, quæ est morbus, & languor gravissimus, e. g. inductus per serpentes ignitos. *Suscepit, &c.* sub intellige : Vidit Deus quosdam prostratos jacere, & erexit eos de viâ iniquitatis, in quâ miseri jacebant : nam propter injustitias suas humiliati sunt usque ad terram *omnem escam &c.*, hoc demonstrat gravitatem morbi, qui cùm cibum non admittat; quo vita sustentatur, mors imminet necesse est. *Misit verbum, &c.*, explicat modum, quo sanati sint, nempe verbo, seu jussu Domini, ejus voluntate, non à serpente æneo, vel aliquâ aliâ re creatâ ; non

quòd medicamenta cetera nullam vim habeant; sed quia vim à Deo habent, & sinè Dei cooperatione nihil efficere possunt. Cetera patent.

Mythicè intellige infirmitatem naturæ humanæ corruptæ. Multi satis intelligunt, quid sit agendum, & cupiunt interdum illud perficere, sed vires non habent, vel certè infirmas, donec induantur virtute ex alto. Sæpe tædio, vel languore quodam affecti, omnem cibum renuit anima eorum, quia quamvis jam eos nec error seducat, nec concupiscentia mala illiciat: tamen non delectat eos verbum Dei, nec ad Cælestia suspirare norunt; & periculum est, ne fames eos non ex inopiâ, sed ex fastidio perimat. Ideo & isti clamare debent ad Deum, ut sanetur palatum cordis eorum, & assuescant lac Divinæ consolationis concupiscere; & cùm inceperint sapere, quæ sursum sunt, & gustare, quàm dulcis sit Dominus, non sibi id tribuant; sed *confiteantur Domino &c.*

ψ. 23. *Qui descendunt mare in navibus facientes operationes in aquis multis.*

ψ. 24. *ipsi viderunt opera Domini, & mirabilia eius in profundo.*

ψ. 25.

ψ. 25. Dixit, & stetit Spiritus procella, & exaltati sunt fluctus ejus.

ψ. 26. Ascendunt usque ad calos, & descendunt usque ad abyssos, anima eorum in malis tabescebat.

ψ. 27. Turbati sunt, & moti sunt sicut ebrius, & omnis sapientia eorum devorata est.

ψ. 28. Et clamaverunt ad Dominum, cum tribularentur, & de necessitatibus eorum eduxit eos.

ψ. 29. Et statuit procellam ejus in auram: & siluerunt fluctus ejus.

ψ. 30. Et letati sunt, quia siluerunt: & deduxit eos in portum voluntatis eorum.

ψ. 31. Confiteantur Domino misericordia ejus, & mirabilia ejus filiis hominum.

ψ. 32. Et exaltent eum in Ecclesia plebis, & in Cathedra seniorum laudent eum.

Hæc est quarta liberatio, nempe periclitantium in mari. Qui navigant mare, & operantur in aquis remigando, vel vela tendendo, aut contrahendo, experimento cognoscunt multa mirabilia opera Dei; quanta sit vis procellæ; quanta elevatio undarum, & fluctuum; quanta vastitas, & profunditas maris; quantus horror etiam fortissimorum inter tot pericula mortis. Dicendo jussit, ut

spiritus procella, seu procella exoriretur, & continuò exorta est: & fluctus maris ascendunt usque ad cælos, & descendunt usque ad abyssos. His visis, navigantium spiritus vitalis, vigor omnis præ timore, & horrore tabescebat: nec vires, nec consilium suppetit: vacillant pedes, nutat iudicium; imò omnis ars, & peritia navigandi à timore nimio quasi absorpta videtur. Cetera patent. Illud & *statu- in procellam &c.* significat, fecit, ut procella mutaretur in auram levem, seu in tranquillitatem.

Mysticè intellige malitiam voluntatis, quæ præcipuè sita est in superbiâ: hujus ventus si exagitare incipit mare cordis humani, tunc extolluntur fluctus desideriorum usque ad cælum: *In cælum conscendam. . . similis ero altissimo.* Quòd si illi intrarent in corda sua, & attentè considerarent, quantis cogitationum, suspicionum, timorum, desideriorum, præsumptionis, desperationis procellis continuò agitentur, & tandem demergantur in abyssum: sinè dubio clamarent ad Dominum, & ipse misericors, & pius de tantis periculis liberaret eos: mitteret enim spiritum Filii sui in corda eorum, ut doceret eos mansuetudinem & humilitatem, & eo modo, sedatis fluctibus desi-

desideriorum, invenirent requiem animabus suis, & deducerentur in portum tranquillitatis, quem omnis homo naturaliter cupit. Et quoniam hoc est maximum beneficium misericordiae Dei, jure canerent: *Confiteantur Domino &c. & exaltent Deum in coetu populi totius, congregati ad laudes Domini celebrandas; nec tantum in coetu populi, sed etiam in confessu Principum populi, & sapientium senatorum laudent eum.*

ψ. 33. *Posuit flumina in desertum, & exitus aquarum in sitim.*

ψ. 34. *Terram fructiferam in falsuginem, & malitia habitantium in ea.*

Post decantatas misericordias Domini in depulsione 4. Miseriarum, laudat Deum ab omnipotentia, & providentia, qua naturas rerum aliquando permutat, ut indicet, se solum, ac verum earum esse conditorem, & gubernatorem. Ait igitur, Deum, quando illi placuit, sicasse flumina, & fecisse, ut, ubi rivi aquarum abundanter decurrebant, ibi fieret desertum aridum, & siticulosum: *terram quoque fructiferam: vertisse in terram sterilem, qualis est terra operta sale, in poenam peccati eorum, qui ibi habitabant. Vide Gen. 13. & 19.*

¶. 35. *Posuit desertum in stagna aquarum, & terram sine aqua in exitus aquarum.*

¶. 36. *Et collocavit illic esurientes, & constituerunt civitatem habitationis.*

¶. 37. *Et seminaverunt agros, & plantaverunt vineas, & fecerunt fructum nativitatis.*

¶. 38. *Et benedixit eis, & multiplicati sunt nimis, & jumenta eorum non minoravit.*

Hæc est altera mutatio in contrarium: quando Deus voluit, fecit, ut in locis desertis, & aridis existerent flumina; & terra, quæ erat sine aqua, abundaret rivis aquarum. Et in iis locis, aliàs incultis, & desertis, fecit, ut frequentes homines habitarent, urbes construerent, terram colerent, fructus inde perciperent; multiplicarentur valde tum homines, tum jumenta ipsorum. Videtur Propheeta hic loqui de propagatione generis humani post diluvium. S. Aug. allegoricè intelligit synagogam Judæorum, & Ecclesiam gentilium: prior abundabat aquis verbi Dei, & veluti terra fœcunda, & culta proferebat Prophetas, sacerdotes; habebat altaria, sacrificia, miracula, visiones; nunc deserta arida versa est in falsuginē, contra gentilitas deserta, & inaquosa, conversa est in stagna aquarum, & facta est fœcunda, ac fructibus omnium generum re-

fertis

fertissima, h. e. cœpit esse populus Domini, Ecclesia vivi Dei, gens Sancta, Regnum sacerdotale, in quo solo verum est sacrificium, veri sacerdotes, vera miracula, vera sanctificatio, vera sapientia, demum Spiritûs Sancti charismata omnia.

ψ. 39. *Et pauci facti sunt, & vexati sunt a tribulatione malorum, & dolore.*

ψ. 40. *Effusa est contemptio super Principes, & errare fecit eos in invio, & non in via.*

ψ. 41. *Et adjuvit pauperem de inopia, & posuit sicut oves familias.*

ψ. 42. *Videbunt recti, & letabuntur, & omnis iniquitas oppilabit os suum.*

Docet, nihil in terris esse perpetuum, aut stabile: nam illi, quos Deus aliquando benedixit, & benedicendo multiplicavit; paulò post, exigentibus peccatis eorum, imminuti sunt, & ad paucitatem redacti: & qui paulò antè florebant omnibus bonis, iidem cæperunt angustiis, & persecutionibus premi. Nec solùm privatis hominibus hoc accidit, sed etiam Principibus, quos Deus propter eorum peccata contemptibiles reddidit, quia sapientia, ac prudentiâ eos privatos, permisit in multis, magnisque rebus errare. Sed eodem tempore non defuerunt viri probi,

quos Deus sublevavit de inopiâ, & pavit ac rexit ut proprias oves. Ex quo factum est per Divinam providentiam, ut tandem viri justî lætarentur, & iniqui confusi remanerent.

ÿ. 43. *Quis sapiens, & custodiet hac, & intelliget misericordias Domini?*

Concludit ex dictis; illum verè sapientem esse, qui observabit, & custodiet in corde suo suprâ dictas vicissitudines rerum; & intelliget, quemadmodum in omnibus appareat ineffabilis misericordia Dei erga pios homines, & timentes Deum. Dicit autem: *quis sapiens?* quoniam paucorum est ista sapientia, & stultorum infinitus est numerus.

PSALMUS CVII.

Paratum cor meum Deus.

Hic Psalmus non eget explanatione: constat enim ex parte extremâ Psalmi 56. à v. 10. & 59. à v. 5. Cur autem hic Psalmus additus sit ad alios, eum nihil novi contineat, ratio videtur fuisse, ut compleretur numerus 150. Psalmorum; nisi fortè subsit aliqua alia ratio magis recondita, nec nota cuilibet.

ÿ. 1. *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, & psallam in gloria mea.*

ÿ. 2. *Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara; exurgam diluculo.*

ÿ. 3.